

Η Barbel Inhelder δεν μπόρεσε να παραστεί στην αναγόρευσή της σε Επίτιμη Διδάκτορα στις 25 Νοεμβρίου 1996 και να παραλάβει το Διδακτορικό της Δίπλωμα, λόγω προβλημάτων υγείας. Έστειλε όμως ένα γράμμα, που διαβάστηκε κατά την τελετή της αναγόρευσης. Το δημοσιεύουμε στο πρωτότυπο και σε μετάφραση της Όλγας Πανοπούλου-Μαράτου.

Η Barbel Inhelder πέθανε ήσυχια στο καντόνι της στις 16 Φεβρουαρίου του 1997, δύο μήνες πριν να γιορτάσει τα 84 της χρόνια και πέντε μήνες αφότου αναγορεύθηκε Επίτιμη Διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Επιστολή της Barbel Inhelder

Είμαι πολύ συγκινημένη από την τιμή που μου κάνετε να με δεχτείτε ως Επίτιμη Διδάκτορα στο Πανεπιστήμιό σας.

Κάθε ψυχολόγος της Δύσης μπορεί να ισχυρισθεί ότι έχει δεσμούς με την Ελλάδα, μέσω των φιλοσόφων και των στοχαστών της. Όμως, πριν απ' αυτό, οι δικοί μου δεσμοί με την Ελλάδα πάνε πίσω στην πρώτη μου παιδική ηλικία με τη μορφή αναμνήσεων των λεπτομερών διηγήσεων του πατέρα μου, που ασχολείτο με τις φυσικές επιστήμες, όταν επέστρεφε από τις βοτανικού περιεχομένου αποστολές του στην όμορφη χώρα σας. Θυμάμαι ακόμη, από την εποχή της εφηβείας μου, τις βραδιές που περνούσαμε στο σπίτι διαβάζοντας τους Έλληνες κλασικούς, την Ιλιάδα και την Οδύσεια, και τις τραγωδίες του Ευριπίδη. Αργότερα, θυμάμαι το ενδιαφέρον μου για τους προσωκρατικούς φιλοσόφους και για τη φιλοσοφία εν γένει, την οποίαν οι μετέπειτα επιστημονικές ενασχολήσεις μου βοήθησαν να τροφοδοτήσω αλλά και να εκλεπτύνω.

Και άλλοι δεσμοί με την Ελλάδα δεν έπαψαν ποτέ να υπάσχουν εδώ και πάρα πολλά χρόνια. Θα ήθελα να μιλήσω για τις σχέσεις μου με τις πρώην Ελληνίδες φοιτήτριές μας, οι οποίες συγκαταλέγονται μεταξύ των καλύτερών μας φοιτητών. Πράγματι, μου προκαλεί ιδιαίτερη ικανοποίηση να παρακολουθώ αυτές τις Ελληνίδες γυναίκες, που είχαν το προνόμιο να συμμετάσχουν στις εργασίες του Διεθνούς Κέντρου γενετικής επιστημολογίας, και τον τρόπο που είχαν να μεταδώσουν, αλλά και να ανανεώσουν τη γενετική ψυχολογία της Γενεΐης. Σκέφτομαι και εκείνες που επέλεξαν να παραμείνουν στη Γενεΐη και εκείνες που επέστρεψαν στην πατρίδα τους. Και οι μεν και οι δε συνεισφέρουν στην προώθηση της διδασκαλίας και της έρευνας στην ψυχολογία, μέσω του δυναμισμού τους και του εφευρετικού τους πνεύματος, όπως άλλωστε μαρτυρεί η οργάνωση του δι-επιστημονικού συμποσίου που θα ξεκινήσει αύριο στην Αθήνα επ' ευκαιρία της εκατονταετηρίδας από τη γέννηση του Piaget.

Το γεγονός ότι παίρνω το Διδακτορικό αυτό μετά από πρωτοβουλία του Τμήματος Προσχολικής Εκπαίδευσης αποτελεί μια άλλη πηγή ικανοποίησης για μένα, γιατί μου επιτρέπει να επανασυνδεθώ με την αρχή της επαγγελματικής μου καριέρας, την εποχή που μου ανατέθηκε από το Υπουργείο Υγείας του Καντονιού μου να δημιουργήσω μια ψυχολογική υπηρεσία με παιδαγωγικούς στόχους. Η πρώτη δουλειά της υπηρεσίας αυτής ήταν να βρει τα παιδιά που είχαν ανάγκη ειδικής παιδαγωγικής παρέμβασης σε όλο το καντόνι, ακόμα και στα

απομονωμένα χωριά. Έτσι ξεκίνησα με το τραίνο, το ποδήλατο ή και με τα πόδια. Κρατώ ζωντανή στη μνήμη μου τη συγκινητική ανάμνηση μιας αποστολής στο πιο μικρό σχολείο του καντονιού (με πέντε μόνο μαθητές), ριζωμένου στους πρόποδες του βουνού, στις όχθες μιας λίμνης. Η προσπέλαση στο χωριό γινόταν μόνο με βάρκα.

Εκείνη την εποχή, είχα την ευχαρίστηση να διδάξω ψυχολογία του παιδιού σε μια Σχολή που εκπαίδευε νηπιαγωγούς. Οι φοιτήτριές μου ήταν ιδιαίτερα εφευρετικές, αλλά και καλλιτεχνικά προικισμένες, και εγώ ένοιωθα μεγάλη χαρά να τις καθοδηγώ για να μπορούν να ανακαλύπτουν τις αναπαραστάσεις του κόσμου που έχουν τα μικρά παιδιά.

Καθ' όλη τη διάρκεια της επιστημονικής μου εργασίας κράτησα μια διπλή ενασχόληση, θεωρητική και πραγματική, ενασχόληση επικεντρωμένη ακριβώς στη σχέση ανάμεσα στη γενετική επιστημολογία και στη δραστηριότητα του «ψυχολογικού» υποκειμένου. Καταλαβαίνετε λοιπόν την ιδιαίτερη χαρά που νοιώθω γιατί θα ανήκω από εδώ και πέρα στο Πανεπιστήμιό σας, με την πρωτοβουλία του Τμήματος Προσχολικής Εκπαίδευσης.

Σας ευχαριστώ με όλη μου την καρδιά που με προσκαλέσατε με τέτοια θέρμη κοντά σας.

Barbel Inhelder
Γενεύη, Νοέμβριος 1996